

Projekt Bratislavského seniorátu ECAV na Slovensku
pri príležitosti 500. výročia Lutherovej reformácie

Holokaust a reformácia: dve pamiatky a jeden odkaz

Medzinárodné vedecké kolokvium „Reformácia a holokaust: história a súčasnosť“

Centrum ďalšieho vzdelávania Univerzity Komenského
Študijné a kongresové stredisko
Modra-Harmónia 3553

29. september 2017

Cieľom kolokvia je sprostredkovať menej známe fakty o antisemitských postojoch reformátora Luthera, ktoré mohli prispieť k vytvoreniu atmosféry vedúcej k holokaustu a na ktoré sa niektoré extrémistické skupiny odvolávajú aj dnes. Keďže prednášateľmi sú akademickí odborníci z praxe aj zo zahraničia, kolokvium sprostredkuje aktuálne výsledky bádania, praktické skúsenosti i konkrétne aktivity v tejto oblasti v záujme prevencie antisemitizmu a ostatných prejavov intolerancie osobitne v cirkevnom prostredí.

08.00 – 09.15

Registrácia účastníkov, káva, občerstvenie

Program

09.15 Privítanie a otvorenie kolokvia

9.30 Dr. Irgmard Schwaetzer, predsedníčka (Präses) synody Evanjelickej cirkvi (EKD) v Nemecku

Martin Luther und die Juden – Zum aufrichtigen Umgang mit einem schwierigen Erbe (Martin Luther a Židia – k úprimnému zaobchádzaniu s ťažkým dedičstvom)

Tlmočenie: Maroš Nicák, Dr. theol., Evanjelická bohoslovecká fakulta v Bratislave

11.30 Zbyněk Tarant, Ph.D, Západočeská univerzita v Plzni, Katedra blízko-východných štúdií na Filozofickej fakulte

Soudobý antisemitismus, aneb nové podoby starých hrozeb

Obedná prestávka

13.30 Věra Tydlitátová, Th.D, zakladateľka Ligy proti antisemitizmu, Západočeská univerzita v Plzni, Katedra blízko-východných štúdií na Filozofickej fakulte

Substituční teologie – oprávněný koncept, nebo selhání?

14.30 Doc. Sidonia Horňanová, Evanjelická bohoslovecká fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

Niekoľko poznámok k Lutherovmu antisemitizmu

15.30 Záverečné zhodnotenie a vyhlásenie účastníkov kolokvia

Spôsob prihlasovania: najneskôr do 18. sept. t. r.

Záujemcovia o účasť na kolokviu z radov duchovných Bratislavského seniorátu (BAS) ECAV nech nahlásia svoj záujem vrátane obeda seniorke (e-mailom).

Záujemcovia o účasť na kolokviu mimo duchovných BAS nech nahlásia záujem vedúcej strediska, Mgr. Gabriele Grikovej (telefonicky alebo e-mailom). Treba nahlásiť aj záujem o obed, príp. nocľah (počet miest je obmedzený). Ďalšie informácie poskytnete p. Griková.

Realizované s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Za obsah tohto dokumentu sú výlučne zodpovední Doc. ThDr. Sidonia Horňanová, PhD. a Ing. Peter Synak.

MINISTERSTVO
SPRAVODLIVOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

UNIVERZITA KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

Evanjelický a. v. cirkevný zbor v Modre-Kráľovej

MODRA

Kontakt:

Bratislavský seniorát ECAV na Slovensku
Národná 27
900 01 Modra

Tel.: +421 33-647 26 52
Mobil: +421 948 690 322 (mobil seniorky)
E-mail: shornanova@gmail.com
<https://sk-sk.facebook.com/BAsenioratECAV/>

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
CENTRUM ĎALŠIEHO VZDELÁVANIA
Študijné a kongresové stredisko Modra-Harmónia
Modra-Harmónia č. 3553
900 01 Modra
Tel.: +421 33 647 22 97
Mobil: +421 911 730 055
e-mail: gabriela.grikova@cdv.uniba.sk

Študijné a kongresové stredisko Centra ďalšieho vzdelávania UK v Modre

Nachádza sa v malebnom tichom prostredí Malých Karpát, hneď na začiatku cesty do známej rekreačnej oblasti Harmónia (cca 25 km od Bratislavy aj Trnavy). Neďaleko strediska je autobusová zastávka, z ktorej idú pravidelné spoje do Bratislavy, Trnavy, Pezinka.

Zelený les – pietne miesto obetiam holokaustu

Počas návštevy Modry využite možnosť navštíviť pietne miesto obetiam holokaustu Zelený les. Nachádza sa na Národnej ul. (vedľa evanjelickej fary) na mieste, kde do roku 1941 žila rodina obchodníka židovského pôvodu Jakuba Grünwalda. Dom bol arizovaný a členov rodiny deportovali do koncentračných táborov, kde boli takmer všetci umučení. Pietne miesto je symbolicky pomenované podľa priezviska tejto rodiny (Grünwald = zelený les). Vlastníkom pietneho miesta je Evanjelický a. v. cirkevný zbor v Modre-Kráľovej, ktorý získal ruiny domu s príslušným pozemkom po 26 rokoch trvajúcom súdnom spore s potomkom arizátora. Po ukončení súdneho sporu dobrovoľníci z radov členov cirkevného zboru a OZ „Poľné l'alie“ začali 17. novembra 2011 s premenou ruiny domu a znečisteného pozemku na Zelený les. Pietne miesto sa stále dotvára.

Súčasťou pietneho miesta je oceľová konštrukcia, ktorá kopíruje pôvodnú uličnú stenu domu. Do nej sú osadené pôvodné okná s mrežami a pamätná tabuľa, ktorú 17. novembra 2013 odhalil vtedajší veľvyslanec Štátu Izrael – pán Alexander ben Zvi. Na príslušnom dvore je vybudovaný park, v centre ktorého bol vysadený Strom reformácie č. 62.

Pietne miesto slúži na spomienkové podujatia venované obetiam holokaustu, na výstavy fotografií na baneroch a na koncerty najmä židovskej hudby. Vhodné je tiež pre exkurzie žiakov a študentov ako súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu na základných a stredných školách.

Aktuálne je v Zelenom lese nainštalovaná výstava fotografií Jaroslava Žiaka z cyklu „Hrdinovia“.